Kwadrant 4

KWARTAALBLAD VAN DE REMONSTRANTSE GEMEENTE TWENTE 2017

Vreemde mensen

Kwadrant

Kwartaalblad van de Remonstrantse Gemeente Twente, Jaargang 9, nummer 4, december 2017

Redactie
Kirsten Slettenaar, Cor Langen en Henk van Waveren

Doelstelling
Kwadrant is een Remonstrants kwartaalblad voor Twente. De naam slaat niet alleen op de verschijningsfrequentie, maar ook op de vier seizoenen, die jaar na jaar ons leven tekenen en kleur geven. Het tijdschrift beoogt het remonstrants gedachtegoed bekend te maken aan leden, vrienden en belangstellenden. Het tijdschrift is daarnaast gericht op lezers met een spirituele belangstelling. Kwadrant is een zusje van Passant, het maandelijks mededelingenblad.

Website
Uitgebreide informatie over de Remonstrantse Gemeente Twente en het blad Passant zijn te vinden op:
twente.remonstranten.nl

Abonnementen
Abonnementen kunnen op ieder gewenst moment worden aangegaan. De abonnementsprijs bedraagt € 16,- per jaar voor 4 nummers inclusief verzend- en administratiekosten. Opgave bij: kwdr@xs4all.nl
Leden en Vrienden van de Remonstrantse Gemeente Twente ontvangen het blad gratis.
Belangstellenden kunnen een gratis proefabonnement aanvragen (4 nummers), adres: kwdr@xs4all.nl

Tekstbijdragen
De redactie stelt tekstbijdragen van leden, vrienden of belangstellenden zeer op prijs. De kopij past binnen de doelstelling van het blad en bestaat als regel uit maximaal 600 woorden. Zonodig kan de redactie auteurs vragen een bijdrage in te korten.

Teksten voor het volgende nummer inzenden vóór 17 maart 2018.
Mailadres: kwdr@xs4all.nl
Postadres: Kwadrant, De Koperwiek 54, 7609 GS, Almelo

Inhoudsopgave

3. Redactioneel
4. Vluchtelingen
6. Wat er allemaal gelukkig wel gebeurt
8. Levinas in de Schilderswijk
10. Een vluchtelingenkind
11. Zinprikker
12. Geborgenheid, vrede en veiligheid
13. Woordzoeker
14. Winterprogramma

Redactioneel

't Is een vreemde zeker,
Die verdwaald is zeker.
'k Zal eens even vragen naar zijn naam.

Een vreemde is een mens die wij niet kennen, veelal afkomstig uit een vreemd land. Het woord 'vreemd' zegt dus niet zoveel over de kenmerken van de persoon hoewel het typje dat met een paard over het dak loopt toch wel wat vreemd gedrag vertoont. Er kan bij ons sprake zijn van een xenofobie, een niet rationele angst voor het onbekende. Daar gaan we in deze Kwadrant wat aan doen.

Arriën Kruyt, voorzitter van de remonstrantse instelling Geloof en Samenleving, schrijft helder over de achtergronden van de huidige vluchtelingen-crisis. Hij citeert met instemming Paus Franciscus. Laten we ook naar onze eigen remonstrantse achtergrond kijken. De eerste voormannen moesten zelf hun steden en hun land ontvluchten. Ons verleden schept verplichtingen naar de vluchtelingen van het heden.

Henk van Waveren geeft een leesbaar overzicht van wat er gelukkig allemaal wel gebeurt. Zoekt u mogelijkheden ten aanzien van vluchtelingen om zelf een bijdrage te leveren? Hij helpt u met zijn artikel op weg. Natuurlijk is het triest dat allerlei bestuurlijke maatregelen vaak slecht uitpakken maar hij wordt vrolijk van de talloze vrijwilligers die overal in ons land vluchtelingen verwelkomen en met raad en daad terzijde staan.

Esther Langen schrijft vanuit de filosofie van Emmanuel Levinas over de ontmoeting met de ander in de Haagse Schilderswijk. Dat die ander in zijn mogelijke vreemdheid van ons verschilt staat vast maar dat betekent niet dat wij on-verschil-lig moeten zijn naar de ander toe. Zorg dat de aanwezigheid van de ander je niet koud laat, bekommer je om de ander.

Zij geeft een bruikbaar advies: in plaats van een 'tegen' de ander te zijn die anders is wordt het een 'wij samen' van mensen met verschillende achtergronden.

De tweede bijdrage van Henk van Waveren gaat over het vluchtelingenkind met een knipoog naar het kerstkind. Centraal staat joodse nieuwtestamenticus Pinchas Lapide. Wat was nu precies Jezus' boodschap en waar kunnen wij Jezus zelf vinden? Henk is daar duidelijk over: hij zou nu gevonden worden in de kringen van asielzoekers en vluchtelingen.

Dan zijn er de verhalen van de vluchtelingen zelf. U kunt onze 'eigen vluchteling' Samir Maglajlic op 27 januari in de remonstrantse kerk zelf vragen hoe het is om noodgedwongen naar Nederland te vluchten. Probeer elkaar, zo stelt Samir, niet zo maar na te praten wanneer het over vluchtelingen gaat maar denk liever eerst zelf na. Hij houdt een hartstochtelijk pleidooi om ongeacht afkomst, religie, status en huidskleur respectvol met elkaar om te gaan.

Tenslotte Kirsten Slettenaar in de woordzoeker met een originele vergelijking van vluchtelingen met jonge blaadjes sla. Het gaat over de kansen op een goed bestaan van vluchtelingen. Sla is in deze Kwadrant niet de enige groente. Elders leest u ook nog over spruitjes.

Wanneer dit allemaal nog niet genoeg is kunt u ook nog een aantal interessante bijeenkomsten van het winterprogramma bezoeken. Ga zelf op zoek naar het onbekende.

Cor Langen

Vluchtelingen

Arriën Kruyt

> Het is goed om te beseffen dat de eerste remonstrantse voormannen hun steden en hun land moesten ontvluchten. Ons verleden schept verplichtingen naar vluchtelingen van deze tijd <

De Bijbel staat vol met verhalen van mensen op de vlucht. Mozes leidde de joden uit Egypte waar zij onderdrukt werden. Jozef kreeg de opdracht van God om met Maria en Jezus naar Egypte te vluchten omdat Herodes het voorzien had op pasgeboren jongens. Helaas zijn er in de moderne wereld vele Farao's en Herodessen, die uit machtsbehoud minderheden onderdrukken en mensen vermoorden. We lezen in de Bijbel niet hoe Jozef en zijn gezin ontvangen zijn in Egypte. We weten het niet, maar gezien de eeuwenoude traditie in het Midden-Oosten om vreemdelingen gastvrij te ontvangen, mogen we aannemen, dat Jozef, Maria en Jezus goed zijn opgenomen in Egypte.

Regeerakkoord

Het Nederlandse regeerakkoord spreekt over de noodzaak om vluchtelingen te weren uit West-Europa. De Nederlandse regering wil het Vluchtelingenverdrag 'aanpassen' en vluchtelingen opvangen in de 'eigen regio'. Dat gebeurt in het Midden-Oosten al jaren. Anno 2017 worden er in het hele Midden-Oosten miljoenen vluchtelingen opgevangen in landen rond Syrië en Irak, waaronder in het vermaledijde Turkije. Opvallend zijn de miljoenen Palestijnen en Syriërs die hun toevlucht hebben gezocht in de Libanon. Libanon is een klein land met veel diversiteit aan godsdiensten en etnische minderheden. Het is een land met een hoog niveau van ontwikkeling, dat door een grote instroom van vluchtelingen in zijn bestaan bedreigd wordt. Toch worden de vluchtelingen daar niet uitgezet.

Midden-Oosten

Het cynische is dat het Midden-Oosten na het instorten van het Ottomaanse Rijk in 1918 ontregeld is geraakt toen Engeland en Frankrijk loodrechte grenzen over de kaart trokken zonder rekening te houden met religieuze verschillen en etnische minderheden. De volgende destabilisatie kwam door de Amerikaanse en West-Europese inval in Irak evenals de militaire interventies in Afghanistan. Daardoor zijn grote aantallen mensen op drift geraakt, waaronder veel christenen afkomstig uit het Midden-Oosten. Maar de toegang tot West-Europa werd en wordt vluchtelingen ontzegd.

Griekenland

Binnen Europa is de situatie in Griekenland heel schrijnend. Daar zitten ruim 60.000 vluchtelingen klem op de Griekse eilanden en in Athene. De door de EU opgelegde bezuinigingsmaatregelen hebben de Griekse staat volledig uitgehold, maar wel wordt Griekenland geacht een opvangsysteem voor asielzoekers op poten te zetten. De Griekse overheid is daartoe niet in staat en dat weten de andere Europese regeringen natuurlijk ook. De beloften van andere EU-landen dat de vluchtelingen verdeeld zouden worden over andere Europese landen zijn niet nagekomen en daardoor wordt de situatie van de vluchtelingen op de Griekse eilanden uitzichtloos. Terug naar het land van herkomst of naar Turkije kunnen zij niet en in Griekenland en in West-Europa zijn zij niet welkom. Hulpverleners melden depressies en zelfmoorden onder de in Griekenland gestrande vluchtelingen. Voor de vluchtelingen dreigt een barre winter.

Paus Franciscus

Politiek is soms een cynisch bedrijf, maar het is de opgave van de kerken om niet mee te gaan in dit cynisme. Hartverwarmend en inspirerend is te zien hoe Paus Franciscus hiermee omgaat.

Hij ging zelf naar het eiland Lampedusa, dat overvol is met vluchtelingen. Daar riep hij de Europese politici op om de problemen op te lossen en gelijktijdig riep hij ook kloosters op om zich open te stellen voor vluchtelingen.

Geloof en samenleving

Remonstranten vormen een klein kerkgenootschap met bescheiden middelen en daarom moeten we die middelen effectief benutten. Het landelijke diaconale orgaan van de Remonstrantse Broederschap, Geloof en Samenleving, had al eerder besloten om te gaan voor twee prioriteiten: vluchtelingen en een schoner klimaat. Met regelmaat publiceert Geloof en Samenleving hierover in AdRem. Er is overigens een samenhang tussen die twee. Grote stromen vluchtelingen ontstaan door oorlogen en onderdrukking maar ook door klimaatverslechtering.

Plaatselijke gemeentes en diaconieën

Geloof en Samenleving wil in de eerste plaats remonstranten en remonstrantse gemeentes bijstaan die op lokaal niveau betrokken zijn bij de opvang en integratie van vluchtelingen. Bijstaan kan door het uitwisselen van ervaringen maar ook door financiële steun. Hiervoor is geld beschikbaar. In het algemeen verdient het aanbeveling als remonstranten op plaatselijk niveau samenwerken met Vluchtelingenwerk, de kerkelijke organisatie INLIA, andere plaatselijke protestantse gemeentes of diaconieën alsmede uiteraard ook katholieke parochies. Eendracht maakt nog altijd macht. Er zijn soms schrijnende gevallen van vluchtelingen die na jarenlange procedures met hun geheel ingeburgerde kinderen uitgezet dreigen te worden. Hier kunnen gerichte acties van kerken en burgemeesters de uitzetting ongedaan maken. Het geluid van de kerken doet er dan echt toe.

Lesbos

Geloof en Samenleving heeft zich ook verdiept in de situatie op Lesbos, waar de Europese staten het laten afweten. De hulp wordt daar geboden door Non Governmental Organisations (Ngo's). Geloof en Samenleving is in contact gekomen met twee nieuwe Ngo's, Movement on the Ground en Because we care. Deze Ngo's zijn spontaan opgericht door jonge Amsterdamse ondernemers die de ellende op Lesbos niet meer konden aanzien. Zij werden medeverantwoordelijk voor de organisatie van een kamp op Lesbos, waar veel gezinnen met kinderen verblijven. Zij werken goed samen met de gemeentelijke overheid op Lesbos, die zich net zo in de steek gelaten voelt door de Griekse regering als de vluchtelingen. Zij werken met veel jonge vrijwilligers die hun uiterste best doen om het leven van de vluchtelingen dragelijker te maken en hen weer wat perspectief te bieden. Een interessant project was de levering van zonnecellen, zodat de vluchtelingen hun mobiele telefoons kunnen opladen. Beide Ngo's zitten nu met de vraag hoe verder te gaan. Wij proberen die vraag met hen samen te beantwoorden en ondertussen ondersteunen we hen financieel.

Gemartelde vluchtelingen

Een Nederlandse organisatie die we ondersteunen is het Instituut voor Mensenrechten en Medisch Onderzoek (IMMO). Vluchtelingen die gemarteld zijn hebben daar altijd psychische schade aan overgehouden. Het ergste voor hen is dat de IND niet altijd gelooft dat zij echt gemarteld zijn. Het IMMO is opgericht vanuit de medische wereld en Amnesty International. Het IMMO legt op verzoek contacten met medische specialisten die na grondig onderzoek vaststellen of vluchtelingen al dan niet gemarteld zijn. Zij schrijven daarover een rapport. Dat kost tijd en geld, maar de rapporten van het IMMO worden door de IND serieus genomen. We zijn met IMMO in contact gekomen via een remonstrant die meldde dat IMMO geld nodig had. IMMO is niet het soort organisatie dat luidkeels aan de weg timmert. Bij uitstek dus een organisatie die remonstrantse steun verdient.

400 Jaar remonstranten

In 2019 gaan de remonstranten hun eigen 400-jarig bestaan herdenken. Het is goed om te beseffen dat de eerste remonstrantse voormannen hun steden en hun land moesten ontvluchten. Wie kent niet het verhaal van Hugo de Groot? Ons verleden schept verplichtingen naar vluchtelingen van deze tijd. Het idee van een landelijk politicus om de kennis van het Wilhelmus weer te verplichten in het onderwijs is uitstekend. Het complete Wilhelmus met alle vijftien coupletten is het verhaal van een man in ballingschap. Laten we beginnen om in de kerken het Wilhelmus weer volledig tot ons te nemen en te leren over het verdriet van een vluchteling, die een broer verloren heeft. Vluchtelingen van deze tijd herkennen het verhaal direct. Wij ook?

Geld

Parafraserend op de Bijbeltekst 'geef de Keizer wat des Keizers is' zou ik willen zeggen 'Geef de remonstranten wat des remonstrants is'. Geloof en Samenleving vraagt in het voorjaar alle remonstranten om een bijdrage. Bijdragen zijn ook op andere momenten in het jaar zeer welkom. Ons rekeningnummer is NL69 TRIO 0777822784 ten name van Geloof en Samenleving te Utrecht.

Arriën Kruyt is voorzitter van Geloof en Samenleving. Dit artikel is op verzoek van Kwadrant geschreven. Het is intussen ook te lezen op de landelijke remonstrantse website

Wat er gelukkig allemaal wel gebeurt

Henk van Waveren

In NRC-Handelsblad van 17 oktober maakt Antonie Fountain, lid van de ChristenUnie, zich boos dat zijn partij het regeerakkoord ging ondertekenen. Had onderhandelaar Segers niet beweerd dat je over principes niet marchanderen kunt? Compromissen zijn weliswaar de kracht van onze democratie maar voor elke partij zijn er ook grenzen. Voor een partij die zich op Jezus beroept is het zorg dragen voor vreemdelingen een heilige plicht. Op dat punt kent de bijbel geen enkele nuance. In Jezus' naam kinderen uitzetten naar landen waar ze nooit hebben gewoond of mensen terugsturen, die oorlog ontvlucht zijn? De ChristenUnie moet óf haar naam óf het regeerakkoord wijzigen. Samen zijn ze heiligschennis. Zo kras als Fountain zullen wij remonstranten het misschien niet stellen. Over God, bijbel, dogma's en geloofsvragen denken wij nogal verschillend. Maar met de woorden 'geworteld in het evangelie van Jezus Christus' (beginselverklaring) willen toch ook wij ons als zijn volgelingen laten bezielen door 'deze van Geest vervulde mens, het gelaat van God dat ons aanziet en verontrust' (geloofsbelijdenis 2006). En dat maakt een spijkerhard regeerakkoord, waarin 'het afweren en uitsluiten van vluchtelingen centraal staat' moeilijk verteerbaar. Die term spijkerhard stamt van het doorgaans apolitiek en zeer omzichtig opererende Vluchtelingenwerk Nederland.

Maar zo triest als veel bestuurlijke maatregelen vaak uitpakken, zo vrolijk stemmen gelukkig de talloze vrijwilligers, die overal in ons land en zeker ook in Twente vluchtelingen verwelkomen en met raad en daad terzijde staan. Een Kwadrantnummer is te klein om daar ook maar een fractie van te kunnen beschrijven. Toch wil ik u een summier overzicht presenteren. En wel om twee redenen. Ten eerste om onze schaamte te temperen over de harteloze politieke behandeling van medemensen en ten tweede om u enig idee te geven van wat er gelukkig allemaal wél gebeurt en hoe wij daaraan zouden kunnen meedoen.

Landelijk: Voor veel instellingen moet ik volstaan met een verwijzing naar vaak zeer informatieve en indrukwekkende websites. U zult daar heel veel van uw gading vinden. Van overheidswege (ministerie van justitie en veiligheid, staatssecretaris Harbers) verzorgt het Centrum voor Opvang van Asielzoekers (www.Coa.nl) screening en opvang in asielzoekerscentra (AZC's). In die centra hebben bewoners toegang tot basisvoorzieningen en krijgen ze wekelijks leefgeld en wachten ze soms heel erg lang af of ze al dan niet een verblijfsvergunning krijgen. Daarbij spelen eveneens van overheidswege de Immigratie- en Naturalisatie Dienst (IND) en Dienst Terugkeer en Vertrek (DTV) een grote rol. Zulke AZC's zouden nergens zijn zonder de vele vrijwilligers die zich in hun omgeving altijd in verrassend groten getale aanmelden.

De website van Vluchtelingenwerk Nederland dat het werk van veel vrijwilligers coördineert (www.vluchtelingenwerk.nl) vind ik heel indrukwekkend . Voor de gemeenteraadsverkiezingen op 21 maart 2018 wordt er een 'Actieplan voor integratiebeleid vluchtelingen' aangeboden aan alle politieke partijen ten behoeve van een goede vluchtelingenparagraaf in hun lokale programma. Goede begeleiding en snelle, duurzame integratie van vluchtelingen is belangrijker dan ooit. Gemeenten spelen een grote rol in deze integratie. Wat kunnen lokale politieke partijen hierin betekenen voor vluchtelingen in hun gemeente? In dit actieplan komt Vluchtelingenwerk met concrete voorstellen op de thema's huisvesting, inburgering, arbeidsparticipatie en een integrale aanpak. Steeds meer gemeenten ontwikkelen speciaal beleid voor vluchtelingen gericht op een goede en snelle integratie. Het actieplan wordt naar alle lokale politieke partijen opgestuurd.

Voor ons in Twente is vooral de website Vluchtelingenwerk Oost-Nederland belangrijk. daar kom ik zo dadelijk op terug. Voor kerkelijk vluchtelingenwerk moet u beslist de volgende websites bezoeken:

1 Op www.raadvankerken.nl doorklikken naar vluchtelingen. De Werkgroep Vluchtelingen van de Raad van Kerken in Nederland, (waarin Eva Heezemans de remonstranten vertegenwoordigt) organiseert jaarlijks een Werkdag Vluchtelingen. Zeer aanbevolen voor alle diaconieën om zich te informeren over de stand van zaken in het Nederlandse asielbeleid en over de positie van de kerken in dat debat. Bovendien ontmoet u daar vele anderen die vanuit de kerk ook hun steentje bijdragen aan de opvang en integratie van asielzoekers en vluchtelingen.

2 INLIA (www.inlia.nl) Internationaal Netwerk Lokale Initiatieven Asielzoekers, een netwerk van parochies en gemeenten die vluchtelingen en asielzoekers in nood bijstaan. Veel gemeentebesturen, die zich geen raad weten met ten onrechte op straat gezette mensen, zoeken advies van en samenwerking met INLIA. Veel burgerlijke gemeenten bieden daarom, samen met kerken en andere maatschappelijke organisaties, onder protest, noodopvang aan specifieke groepen dakloze asielzoekers.

3 Voor remonstrants vluchtelingenwerk (daar vindt u ook de AV-oproep aan de regering) verwijs ik u naar het artikel van Arriën Kruyt, voorzitter van Geloof en Samenleving (https://diaconie.remonstranten.nl/jaarthema-vluchtelingen/), dat zelf weer participeert in het oecumenisch diaconaal netwerk Kerk in Actie (www.kerkinactie.nl/actueel/vluchtelingen). Hun maandelijkse vlugschrift kunt u bestellen bij j.jungheim@kerkinactie.nl

> Maar zo triest als veel bestuurlijke maatregelen vaak uitpakken, zo vrolijk stemmen gelukkig de talloze vrijwilligers, die overal in ons land en zeker ook in Twente vluchtelingen verwelkomen en met raad en daad terzijde staan <

Vrijwilligersspreekuur

VluchtelingenWerk Oost-Nederland (Twente) zet zich in voor asielzoekers en vluchtelingen: ondersteuning bij de asielprocedure, taalmaatjes (individuele taalondersteuning), wegwijs maken in onze samenleving, informatie- en advies en ondersteuning bij inburgering.
Ook voeren zij een aantal projecten uit zoals ondersteuning bij toelating (asielprocedure en gezinshereniging) en hulp bij terugkeer als toelating geweigerd is; ondersteuning bij vestiging en integratie in stad of dorp; taalmaatjes; inburgering en arbeidsparticipatie. Hoe u mee kunt leven en helpen vindt u uitgebreid besproken op de website www.vluchtelingenwerk.nl/oostnederland. Daar vindt u ook de contactadressen in Vroomshoop, Almelo, Borne en Hengelo AZC en Raad van Kerken Almelo.

Tot voor kort had onze gemeente regelmatig contact met AZC Azelo. Dat centrum is helaas opgeheven. Gelukkig is er nog wel het grote en zeer levendige AZC in Almelo met doorgaans 350 bewoners. Asielzoekers zijn niet verplicht daar gebruik van te maken. Maar feitelijk hebben ze geen andere keus. Bijzondere omstandigheden daar gelaten kunnen ze vrij in- en uitlopen.

Van het COA krijgt iedereen voor de duur van de asielprocedure maximaal € 58 p/w voor eten, kleding en andere noodzakelijke uitgaven. Hun dagbesteding bestaat uit boodschappen doen, koken en schoonmaken van hun eigen woonruimte en van de gemeenschapsruimten. Afhankelijk van de voortgang van hun procedure krijgen ze begeleidingsgesprekken, educatieve programma's zoals taallessen en kennis van onze samenleving. Ook is er een open leercentrum met computers. Hierbij spelen talloze vrijwilligers een onmisbare rol. Zij organiseren allerlei activiteiten en zorgen voor contacten met de buitenwereld. In Almelo zijn er naast leden van andere vrijwilligersorganisaties ook via de Raad van Kerken heel wat vrijwilligers actief.

Tot voor kort mochten asielzoekers helemaal niet werken. De eerste zes maanden is dat nog steeds zo. Daarna mogen ze, afhankelijk van de voortgang van hun procedure en áls er een tewerkstellingsvergunning van het UWV is, maximaal 24 weken p/j werken. Hulp bij zoeken naar werk krijgen ze niet van instanties. Maar soms treffen ze een lot uit de loterij: een vrijwilliger die wegen voor hen weet. Wéér die vrijwilligers dus! Als iemand werk heeft mag hij 25% van de verdiensten zelf houden, de rest gaat als bijdrage in de verblijfskosten naar het AZC. Vrijwilligerswerk mag altijd mits van het UWV een vrijwilligersverklaring verkregen is. Ook In het Almelose AZC liggen overal Engelstalige folders met oproepen aan de bewoners om zich op te geven voor educatieve en ontspanningsprogramma's (sport voor de kinderen en jongeren). De Stichting Present organiseert enkele keren per jaar onder het motto 'Meet en eat' een ontmoeting met gastgezinnen, die vluchtelingen thuis aan tafel nodigen (www.presentalmelo/gastgezin).

Vrijwilligers in het AZC helpen vluchtelingen vaak met uitleggen van brieven en invullen van formulieren, assisteren bij vluchtverhaalondervragingen en onderhouden contacten met IND, advocaten en ambassades. Daarvoor hoef je geen jurist te zijn, maar interesse in verblijfsrecht en bereidheid om daarover cursussen te volgen is wenselijk en kennis van Engels en om kunnen gaan met computers noodzakelijk. Vrijwilligers na het AZC voor statushouders die zich in een stad of dorp mogen vestigen zijn er in alle soorten en maten. Om te kunnen inburgeren dienen statushouders een lening af te sluiten bij DUO. In de praktijk bedraagt het bedrag om in te burgeren ongeveer 10.000 euro. Het Rijk heeft in 2012 besloten dat niet meer de gemeenten, maar de inburgeraars zelf verantwoordelijk zijn voor de inburgering. Wordt de inburgering met succes afgesloten dan vervalt de lening, zo niet dan volgen er boetes. Inburgeraars moeten 24 keer examen doen, veelal in Zwolle en soms ook in Rotterdam. Ook de reis- en verblijfskosten komen voor hun eigen rekening. Daarom hebben zij behoefte aan allerlei vrijwilligers zoals:

1) een maatschappelijk begeleider helpt met papierwerk en biedt ondersteuning bij huisvestingsfinanciën en gezondheidszorg.
2) vrijwillig spreekuurmedewerker bij lokale steunpunten in Vroomshoop, Almelo, Borne en Hengelo te vinden op www.vluchtelingenwerk.nl/oostnederland.
3) klasse-assistent: onder supervisie van een docent groepjes leerlingen helpen.
4) Als taalcoach help je één of meer inburgeraars hun taalkennis vergroten Ook daarvoor kunt u zich aanmelden bij Vluchtelingenwerk Oost-Nederland.

Conclusie: Zijn asielzoekers vreemde mensen? Hoe vreemd is het eigenlijk om te vluchten als je leven en dat van je kinderen bedreigd wordt? En wat zou u doen als u moest leven in een land zonder bestaansmogelijkheden? Dan ben je geen asielzoeker, hooguit vluchteling of gelukzoeker. Maar hoe vreemd is dat eigenlijk? Wat zoeken wij anders? Tijdens een zomerbijeenkomst van onze gemeente vorig jaar augustus met mevrouw Liesbeth de Jong van de gemeente Hengelo vroegen de aanwezigen aan de diaconie om op korte termijn een eettafel met asielzoekers te organiseren. Tot nu toe is het daarvan nog niet gekomen. Misschien is het ook wel beter dat de diaconie niet zelf plannetjes gaat bedenken maar bij asielzoekers en vrijwilligersorganisaties gaat informeren waaraan zij op dit moment het meest behoefte hebben en wat wij voor hen zouden kunnen betekenen.

Levinas in de Schilderswijk

Esther Langen

De Haagse Havenkerk staat niet in de haven van Scheveningen – zoals de naam doet vermoeden – maar aan de rand van de Schilderswijk. Ieder jaar wordt er vanuit de Havenkerk een activiteitenweek georganiseerd bij een speeltuin in de buurt. De activiteitenweek, genaamd 'Hart voor Schilderswijk' heeft tot doel de Schilderswijk te laten bloeien.

Tijdens de kerkdienst aan het begin van de week kondigde de organisator het activiteitenprogramma aan. Hij zei dat de Schilderswijk vaak negatief in het nieuws komt en hij liet een krantenartikel zien over een criminele jeugdbende ('Schoon schip maken op de Hoefkade', AD d.d. 13 -8-2017): "En toch hebben wij hart voor de Schilderswijk, wij willen iets doen voor mensen met een ander geloof, voor zogenaamde K-Marokkanen – *excusez le mot*, voor moslims die in een soort afgoden geloven."

Ik was geschokt door wat hij zei. De islam is juist sterk gekeerd tegen de verering van afgoden. 'La illah ha illallah' staat centraal binnen de islam: 'Er is geen god dan Allah', er is maar één god. De organisator heeft vast zijn hart op de goede plaats en het beste voor met mensen in de Schilderswijk, maar het is jammer dat hij die ochtend sprak in generalisaties en beelden van mensen die niet kloppen en/of niet voor iedereen gelden. Tijdens de week zelf kwam het helemaal goed. Ik heb toen ook nog knutselactiviteiten georganiseerd. Sport en spel verbroedert en dan zijn (religieuze) verschillen niet zo van belang.

Volgens de Frans-Joodse filosoof Emmanuel Levinas (1906- 1995) reduceer je de ander tot een object door te praten in termen van generalisaties, stereotypen en vooroordelen. Je plaatst mensen in gedachten in categorieën, in plaats van open te staan voor de echte ander die voor je staat.

De ander is uniek en past niet in een hokje. In de Schilderswijk wonen mensen met heel diverse achtergronden, die in het dagelijks bestaan vaak langs elkaar heen leven. Daardoor is de kans groot dat iemand denkt in abstracte beelden van de ander in plaats van open te staan voor de echte ander. Als Levinas nog zou leven en de Schilderswijk zou bezoeken, wat zou hij dan zeggen? Wat zou hij voor tips hebben voor mensen met verschillende achtergronden om goed samen te leven?

Waarschijnlijk zou hij vertellen over de ontmoeting met de ander. Die ontmoeting creëert een ethische relatie. De ander doet een appèl op mij en spreekt mij aan op mijn verantwoordelijkheid. Levinas herleidt woorden vaak tot hun basis. In verantwoordelijkheid zit het woord 'antwoord'. Als de ander mij aanspreekt dan moet ik antwoorden. Ook al zeg ik niets, dan is dat toch een reactie op de aanwezigheid van de ander. Hetzelfde geldt voor het woord 'verschil'. De ander is totaal verschillend van mij.

Ook al hebben wij dezelfde achtergrond, we zijn toch altijd totaal verschillend. En dit betekent dat ik niet onverschil-lig kan zijn naar de ander toe. Het betekent aan de ene kant dat de ander mij niet koud kan laten, dat ik mij moet bekommeren om de ander. En het betekent tegelijkertijd dat ik niet kan doen alsof de ander een deel van mij is. Alsof de gedachten en beelden die ik heb over de ander, samenvallen met de echte ander. Want dan heb ik mij de ander toegeëigend en gereduceerd tot een object. Ik word geraakt door het 'naakte' gelaat van de ander. Een lichaam kun je met kleding bedekken maar een gezicht niet. Dat maakt de ander kwetsbaar. Maar tegelijkertijd – en juist door die kwetsbaarheid - gaat er een dwingende kracht uit van de blik van de ander. Ik word geraakt door de ander die een beroep op mij doet.

> Een lichaam kun je met kleding bedekken maar een gezicht niet. Dat maakt de ander kwetsbaar. Maar tegelijkertijd – en juist door die kwetsbaarheid - gaat er een dwingende kracht uit van de blik van de ander <

Een dakloze op straat vraagt mij om eten. Ik geef hem mijn lunch zonder na te denken over wat ik zelf straks ga eten. Ik vergeet mijzelf op dat moment en denk even alleen aan de ander, door die hongerige blik. Doordat ik geraakt word neem ik de zorg voor de ander op mij. Die zorg is onvoorwaardelijk, het maakt niet uit wie de ander is. Het is ook geen berekenend gedrag van: als ik nu iets voor de ander doe dan doet hij later iets voor mij terug.

Levinas zegt (in een interview met France Guwy): 'Laat een zwerver binnen in je huis. Maar dat kan wel moeilijk zijn, want hij maakt je tapijt vies.' De onvoorwaardelijke zorg voor de ander betekent ook onvoorwaardelijke gastvrijheid. Dat is behoorlijk radicaal, als je bijvoorbeeld kijkt naar het huidige vluchtelingendebat. Politici zoals Trump en Wilders willen het liefst de grenzen helemaal sluiten voor vluchtelingen. Als ze dan al vluchtelingen toelaten, willen ze zeker weten dat het geen terroristen zijn (maar dat kun je nooit zeker weten). Met het stellen van voorwaarden worden mensen ingedeeld in categorieën: die mogen wel en die mogen niet. Voor het gemak wordt iedereen uit één categorie over één kam geschoren. Maar daarmee wordt de ander dus gereduceerd tot een object. Misschien zijn open grenzen en onvoorwaardelijke gastvrijheid in de praktijk niet haalbaar. Het is echter wel een ideaal om na te streven. Dat is noodzakelijk om vluchtelingen niet onmenselijk te behandelen.

Maar laten we teruggaan naar de Schilderswijk. Ook daar is gastvrijheid en open staan voor de ander belangrijk. De bevolking van de Schilderswijk is voor 90% allochtoon, met 110 verschillende nationaliteiten. Mensen zijn sterk per nationaliteit en/of geloof georganiseerd en hebben vaak weinig contact met mensen buiten hun eigen 'zuil'. Maar echt contact met de ander is nodig is om vooroordelen en discriminatie tegen te gaan. Als mensen langs elkaar heen leven hebben ze vaak vooral last van elkaar (lawaaierige buren). Gelijkwaardigheid is belangrijk, want wanneer er grote verschillen zijn in de posities en kansen van mensen kan dit al snel leiden tot onbegrip, frustratie en vijandigheid.

Wat vaak goed werkt is je samen inzetten voor een gemeenschappelijk doel want dan leer je elkaar beter kennen en leer je omgaan met verschillen. In plaats van het 'tegen' de ander die anders is wordt het een 'wij samen' van mensen met verschillende achtergronden.

Zachtgekookt

Ik smul van zachtgekookte spruitjes, ik trakteer bij gelegenheid op beschuit met muisjes, ik rijd al tien jaar in mijn Volkswagen Polo, ik gun mensen graag een ruime blik in mijn doorzonkamer, ik vind hard werken de beste medicijn, ik presenteer koekjes uit een trommel, ik houd van oranje, ik eet iedere avond om half zes warm, ik loop overal met schoenen aan naar binnen, ik claxoneer wanneer ik vertrek van familiebezoek, ik heb twee vazen keurig in balans op de vensterbank staan, ik lees 's morgens eerst het sportnieuws, ik ga elk jaar drie weken naar Frankrijk, ik schenk een collectant royaal €0,50 in de collectebus, ik laat 's avonds mijn beste huisvriend uit, ik kijk graag naar 'heel Holland bakt', ik doe maar gewoon want dat is al gek genoeg, ik tik op zondagmorgen graag een eitje, ik eet een patatje mayo, ik luister naar André Hazes en ik drink een kopje thee met een Marie biscuit. Ik ben de gewone Nederlander.

Cor Langen, uit: Trouw, 18 oktober 2017, p22.

Een vluchtelingenkind

Henk van Waveren

> zo veel is wel zeker dat Jezus in kringen van asielzoekers en vluchtelingen gevonden kan worden <

Volgens de joodse nieuwtestamenticus Pinchas Lapide heeft Lukas, die doorgaans toch beschouwd wordt als de meest sociaal bewogen zo niet maatschappijkritische evangelist, het revolutionaire gehalte van Jezus' boodschap behoorlijk verdonkeremaand om zo het christendom voor de argwanende romeinse autoriteiten acceptabel te maken. Lapide veronderstelt bijvoorbeeld dat de reis van Jozef en Maria naar Betlehem ook vóór Jezus' geboorte al een vlucht was en helemaal niet de brave gehoorzaamheid aan een Romeinse bevel, die Lukas er van maakt. Volgens Lapide verzuimt Lukas geen enkele gelegenheid om de gehoorzaamheid van Jozef, Maria, Jezus zelf en later ook de apostelen aan het romeinse regime te onderstrepen.

Waarom beklemtoont Lukas die loyaliteit zo sterk? Moest hij misschien andersluidende geruchten tot zwijgen brengen om zo de jonge christelijke godsdienst in Rome meer salonfähig te maken? Volgens Lapide was de reis naar Betlehem zelf dus al een vlucht. Maar waaróm moesten Jozef en Maria dan vluchten? Antwoord: vanwege de opstand tegen de Romeinen die toentertijd in de buurt van Nazareth woedde o.l.v. Judas van Galilea (zie ook Hand. 5,37).

Flavius Josephus vertelt van deze Judas dat hij na de veroovering van de stad Sepphoris vlak bij Nazareth door zijn landgenoten als een Messias vereerd werd totdat de Romeinse generaal Varus de stad in brand stak, de aanhangers van Judas liet kruisigen en de overlevende inwoners als slaven verkocht. Geen wonder dat keizer Claudius Galilea als dé verzetshaard van het joodse volk beschouwde. 'En het geschiedde dat er een bevel uitging van keizer Augustus etc. …'. Lukas 2 beschrijft wel erg laconiek wat er eigenlijk aan de hand was. Luther komt al wat dichter in de buurt als hij volkstelling vertaalt door schatting of tribuut. Want dat was het. Dat was niet iets eenmaligs. Maar de keizer had opdracht gegeven dat die al lang bestaande schatting nu eindelijk ook in alle hoeken en gaten van zijn rijk werkelijk zou worden doorgevoerd. Dat ging er niet zachtzinnig aan toe.

De romein Lactantius beschrijft het gedrag van zijn eigen landgenoten als volgt: 'de romeinse belasting-ambtenaren kwamen overal en brachten alles in rep en roer. De akkers werden meter voor meter opgemeten, elke wijnstok en vruchtboom werd geteld, elk stuk vee geregistreerd en ook het aantal mensen werd nauwkeurig genoteerd. In de steden werd de bevolking bijeen gedreven, alle markten waren overvol met in groepen aantredende families.

Overal hoorde men de kreten van hen die onder foltering en met stokslagen werden verhoord. Zonen werden uitgespeeld tegen hun vaders, vrouwen tegen hun mannen. En als alles uitgeprobeerd was, folterde men de belastingplichtigen, tot ze tegen zichzelf gerichte uitspraken deden, en als de pijn gewonnen had, schreef men belastingplichtig bezit op dat helemaal niet bestond'.

'Leeftijd of gezondheidstoestand waren bij dit alles van geen enkel belang' (De mortibus persecutorum 23,1 ss) Jezus zag dus het levenslicht in een tijd dat tollenaars onder het volk paniek zaaiden. 'Ïs het ons toegestaan aan de keizer belasting te betalen?'.

Zo luidde de gewetensvraag die toentertijd elke gelovige jood zich stelde lang voordat Jezus er publiekelijk mee geconfronteerd werd. Welk antwoord tienduizenden daarop gegeven hebben blijkt uit het feit dat er in 300 jaar 61 opstanden waren. En van die 61 ontstonden er 60 in Jezus' vaderland Galilea. En ze begonnen stuk voor stuk met de weigering schatting te betalen. Zulke weigeraars werden door de romein en criminelen of terroristen genoemd. Eenmaal gepakt werd steevast het kruis hun deel. Wanneer dus Jozef Nazareth niet verliet om belasting te gaan betalen maar juist om zich daaraan te onttrekken was hij dan misschien zo'n criminele patriot? Zulke partizanen huizen spreekwoordelijk in holen of grotten, precies de plek waar Jezus ook volgens Lukas geboren zou zijn.

We zullen wel nooit zeker weten of Lapide's veronderstelling klopt. Maar misschien heeft hij gelijk. Misschien was de appel niet zo ver van de boom gevallen, toen dertig jaar later belasting-inners aan Petrus vroegen: 'betaalt uw Meester het hoofdgeld niet?'(Mt. 17,24), een wijze van zeggen die toch minstens het gerucht veronderstelt dat Jezus belasting weigerde te betalen. Een veronderstelling die Jezus zelf trouwens in vers 26 onverbloemd bevestigt. Zelfs Lukas onderstreept deze verdenking met nadruk doordat hij Jezus als politieke opruier voor Pilatus laat brengen onder de officiële aanklacht dat hij 'verbiedt de keizer belasting te betalen'.

Pinchas Lapide

Heeft Jozef naast het timmervak zijn zoon ook liefde ingegoten voor de vrijheid, ook als die bevochten moet worden? Waarom is Jozef na Jezus' besnijdenis en barmitzwa (Lk 2,21+40) spoorloos verdwenen? Over zijn dood horen wij niets. Wat kan er gebeurd zijn? Is hij misschien de rebellendood aan een romeins kruis gestorven? En vond Lukas het 50 jaar later in Rome beter om de vermelding van die familietraditie maar achterwege te laten?

Per slot van rekening wordt Jozef een 'rechtvaardige' genoemd, een zaddik die volgens de koningswet (dt. 17,14) geen vreemde heerschappij over Israël dulden mocht.

Hoewel de evangeliën Jozef's carrière met radicale zwijgzaamheid omhullen, kunnen we iets van zijn gezindheid misschien aflezen aan het feit dat hij niet meedeed aan de toenmalige mode van Griekse namen als Philippus, Andreas of Nikodemus. Hij gaf zijn zonen strikt joodse namen met bovendien nog een messiaanse klank (mc 6,3: Joshua=God zal bevrijden; Juda vgl. gen. 49,8-10; Simon vgl. 1 Makk. 15,5 Jacob, vgl. num 24,17; Jozef vgl. gen. 42,6). Een vader die zijn kinderen zulke namen geeft, zal in ieder geval behoord hebben tot de kring van hen 'die de bevrijding van Jeruzalem verwachtten' (Lucas 2,38). Om over Jezus' moeder maar te zwijgen. Die heeft ons in haar Magnificat een overduidelijk manifest van haar politieke overtuiging nagelaten (Lucas 1,46-55). Als Lapide gelijk heeft, dat Lukas geprobeerd heeft de rebellerende toon van het evangelie zo veel mogelijk af te zwakken, dan vraag je je af hoe ongelikt rebels het oorspronkelijke materiaal dan wel niet geweest moet zijn.

Want ook nu nog loert de opstandigheid door alle kieren heen. Lees naast het Magnificat het onverbloemd anti-Romeinse bevrijdingslied van Zacharias maar (Lukas 2,68 -71). Maar ook al zou de veronderstelling van Lapide op onderdelen niet kloppen, zo veel is wel zeker dat Jezus in kringen van asielzoekers en vluchtelingen gevonden kan worden.

Zinprikker:

zin of onzin?

Verwarring alom! Een lastige tijd voor zoekers naar Houvast.
Lastig voor conservatieve katholieken, die van hun paus moeten horen dat de Islam weliswaar gewelddadige tendensen mag vertonen, maar dat hij een Jezus die zijn leerlingen oproept de wereld te veroveren ook niet vrijuit vindt gaan. En die vluchtelingen vergeving vraagt voor onze onverschilligheid en hun vertelt dat zij voor ons geen last maar een geschenk zijn en die ons bezweert Europa nooit een christelijk continent te noemen. Het lijkt er niet op volgens hem

Lastig voor protestanten die in de herdenking van 500 jaar reformatie naast veel goeds ook Luthers onmiskenbare antisemitisme met de daarop volgende eeuwenlange catechese van de jodenverguizing (Jezusmoordenaars!) onder ogen moesten zien: vruchtbare voedingsbodem voor Hitlers Endlösung der Judenfrage.

Lastig ook voor alle schuldbewuste christenen die na de oorlog gingen inzien dat hun eigen
geloof geen nieuwe godsdienst maar een door Jezus geradicaliseerde voortzetting van Israëls geloof is en die daarom gingen spreken van onze 'joods-christelijke cultuur'. Om vervolgens te moeten ervaren hoe die goede bedoelingen door de joden die zo onder die "cultuur" geleden hadden helemaal niet gewaardeerd werden. En nog erger hoe die term door populistische demagogen zonder enige binding met Jezus' gezindheid nu misbruikt wordt om na de joodse (eind dertiger jaren) nu andere vluchtelingen buiten de deur te houden.

Terecht lastig is onze tijd door de *#me too campagne* voor allen (meestal mannen) die zich door hun machtspositie hebben bezondigd aan grensoverschrijdend gedrag en *sexual harassment*. Al vinden sommige vrouwelijke columnisten dat die actie soms ook doorslaat. Ze beschuldigen destijds helemaal niet zo machteloze sexegenoten, die hun charmes graag misbruikten, van hypocrisie als ze nu soms wel erg onweegbare beschuldigingen rondstrooien.
Een lastige tijd voor gewetensvolle belastingbetalers of wanhopige zoekers naar een betaalbare woning, die na alle eerdere onthullingen nu vanwege de Paradise papers opnieuw moeten begrijpen dat ze vergeleken met miljoenen aan belasting ontwijkende ondernemingen en een in onze hoofdstad met 102 panden speculerende prins van Oranje eigenlijk gekke Henkie zijn door hun aangiften zo netjes in te vullen.

Kortom: veel poespas in de hoofden. Hoewel niet allemaal even ingewikkeld. Heilzame verwarring? Wat wel, wat niet? We horen het erg graag van u.

Wat vindt u: Zin of onzin?

Reacties naar de redactie: *kwdr@xs4all.nl*
of Kwadrantredactie: *De Koperwiek 54, 7609 GS, Almelo*

Geborgenheid, vrede en veiligheid

Cor Langen

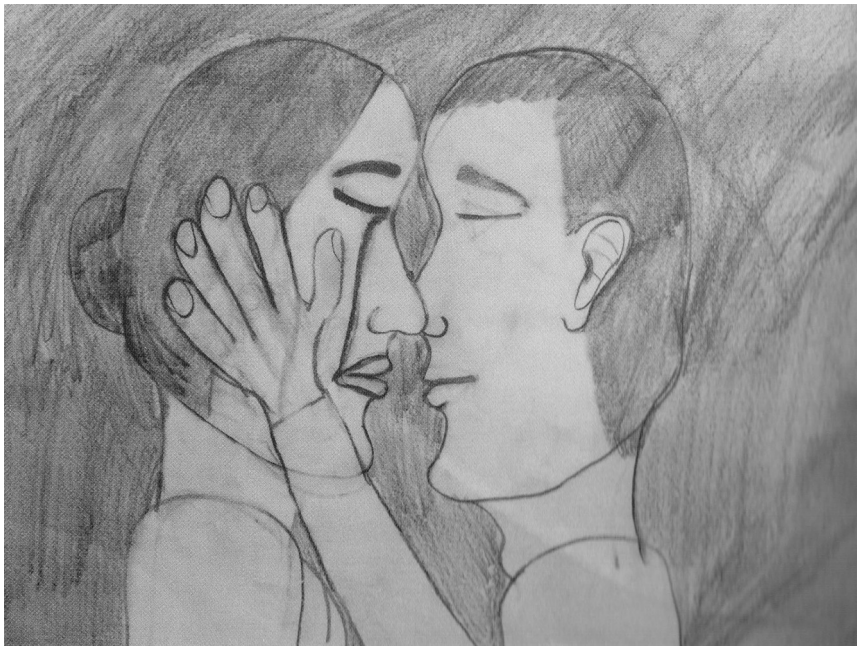

Tekening van Zinah Everts, leerling van groep 8 van het kindcentrum Rivierenwijk in Schalkhaar en opgenomen in Samir's boek. Titel: verdriet en troost.

> Samir en Nevzeta komen 27 januari 2018 naar de remonstrantse kerk in Hengelo<

Zie de agenda op p15

De website van de bibliotheek Enschede heeft een rubriek 'Wat is er te doen'. Helaas stond de lezing van Samir Maglajlic niet duidelijk aangegeven. Mogelijk was dit de oorzaak van het feit dat ik op 28 september om 19.30 uur slechts vier bezoekers telde. Samir stelde heel optimistisch voor maar wat later te beginnen maar dat leverende geen enkele last-minute belangstellende op.

Samir en Nevzeta zijn ruim 20 jaar geleden uit Banja Luka (Bosnië) naar Nederland gevlucht. Samir's echtgenote Nevzeta komt uit Montenegro. We zijn het al weer bijna vergeten maar er woedde destijds een verschrikkelijke oorlog in Bosnië, denk maar aan Srebrenica.

Samir schreef een boek (2016) met zijn vluchtverhaal, tegen het onbegrip dat zich voordoet bij vluchtelingenkwesties. Leer elkaar voorafgaand aan een oordeel eerst eens beter kennen. Hij wil mensen met elkaar verbinden. In zijn boek en tijdens de lezing hield hij een hartstochtelijk pleidooi om ongeacht afkomst, religie, status en huidskleur respectvol met elkaar om te gaan. Hij wil dat mensen elkaar niet napraten over vluchtelingen maar eerst zelf nadenken.

Met het boek en de lezingen bedankt Samir Nederland voor de opvang en de kansen die hij hier kreeg. Hij werkt in Deventer als onderwijsassistent, Nevzeta werkt als vrijwilligster in de kinderopvang. Tijdens de vlucht in 1995 naar Nederland was Nevzeta zwanger. Er is een zoon (Ismar) en een dochter (Elma). Hij eindigt zijn boek met een aantal typeringen van de Bosniërs.

Bosniërs groeten onbekenden niet op straat, mannen geven elkaar een kus bij verjaardagen en zij pakken niet een of meerdere koekjes uit een trommel. Honden wonen nooit in huis en er zijn geen huizen zonder vitrage. Hij spreekt positief over Nederland behalve over de afschuwelijke boerenkool.

Samir is een beweeglijke man. Hij begint enthousiast te vertellen en nodigt ons voortdurend uit vragen te stellen. Dat gebeurt dan ook. Hij vertelt liever niet over de oorlog behalve dat hij er een posttraumatisch stress syndroom aan over heeft gehouden. Tegen de gewoonte van vele Bosniërs ('we zijn toch niet gek') heeft hij in Deventer psychische hulp gezocht. Na aankomst in Nederland vond hij het lastig zich buiten op straat te begeven vanwege zijn angst voor aanslagen. Dat is nu voorbij.

Zoals gezegd was het meer een gesprek dan een lezing. Een hoogtepunt vond ik de muzikale bijdragen van het echtpaar. Nevzeta trad als eerste op met Samir op de tamboerijn. Daarna bracht Samir een lied van de Roma's waarbij hij zichzelf begeleidde op gitaar. De Roma's zijn de armste en meest verdrukte bevolkingsgroep in Oost-Europa. Ze maken prachtige liedjes over de liefde. Samen zongen ze tenslotte een lied over Sarajevo. Deze stad van de liefde is een plek waar van oudsher vele religies met respect met elkaar samenleven. Je ziet hier hoe christenen en moslims goed met elkaar kunnen omgaan. Samir is zelf een gematigde moslim. Hij werkt liever aan de vrede dan vijf keer per dag te bidden.

Maglajlic, Samir (2016). *Nederland door de ogen van een vluchteling*. Deventer, Corps 9 Publishers.

Woordzoeker

Kirsten Slettenaar

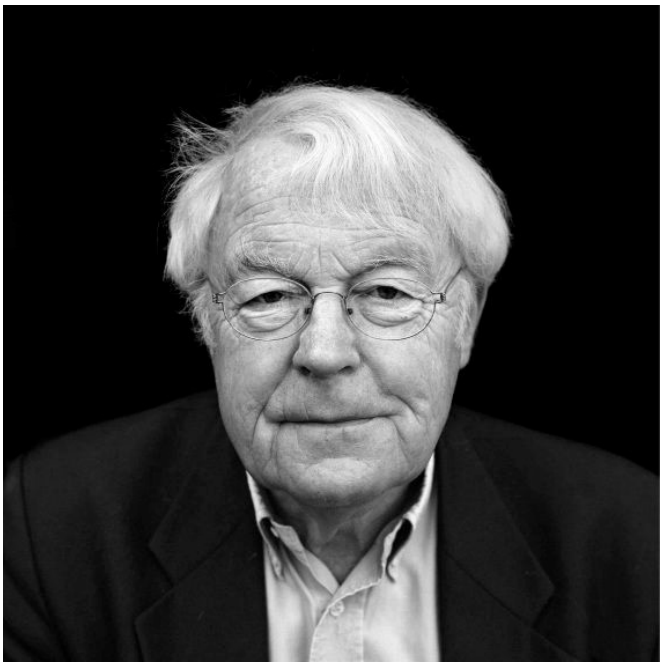

Rutger Kopland

Wie kent niet het bekende gedicht van Rutger Kopland ‘jonge sla’:

Alles kan ik verdragen,
het verdorren van bonen,
stervende bloemen, het hoekje
aardappelen, kan ik met droge ogen
zien rooien, daar ben ik
werkelijk hard in.

Maar jonge sla in september,
net geplant, slap nog,
in vochtige bedjes, nee.

Dat de dichter hier vertelt wat hij niet kan verdragen, wat hem teveel wordt, is wat raakt. Je leest en leeft met hem mee, en je ziet die jonge sla daar slap in de vochtige aarde staan. Maar wel beschouwd is het nog lastig om te formuleren wat hier nu precies het punt is. Waarom kan de dichter alle versterving verdragen, maar die jonge sla niet? Iets breder getrokken naar een mensenleven: dat er een einde komt aan groeien en bloeien, dat er een tijd komt van rooien en verdorren is bekend, maar is meestal niet iets waar we gemakkelijk mee om kunnen gaan als het zover is. Wat is het dan juist met die jonge sla wat de dichter zo raakt?

Het antwoord zou wel eens verscholen kunnen zitten in het woord ‘september’. Wie zich veel met het verbouwen van groenten heeft beziggehouden, weet het waarschijnlijk wel: jonge sla, nog geplant in september, dat kan niet veel meer worden. Die sla krijgt nauwelijks een kans.

Is dat ook niet wat ons raakt wanneer het gaat over mensen die pas later in hun leven op een nieuwe plaats een bestaan moeten opbouwen? Vluchtelingen bijvoorbeeld, waar ook ter wereld. Ze zijn als jonge sla die pas laat in het jaar geplant wordt in vruchtbare bodem. Eerder lukte het door allerlei omstandigheden niet om te groeien en te bloeien, om vrucht te dragen. En nu is het zo laat in het jaar, in hun leven, is er al zoveel gebeurd dat het de vraag is in hoeverre ze nog kans hebben om tot bloeien te komen. Hoeveel kans hebben zij nog op een goed bestaan? Wat kan het nog worden met hun leven?

Jonge sla in september, dat valt eigenlijk niet te verdragen.

Herinnering:

Woensdag 22 november is de laatste bijeenkomst over de hoop en Ernst Bloch.

Het onderwerp is:
Hoop en utopie in de muziek

Ernst Bloch was een veelzijdig mens die in ‘Das prinzip Hoffnung’ twee hoofdstukken wijdde aan de muziek. We vertellen daar kort wat over want de muziek staat centraal. Naar welke muziek verwijst Bloch? Is er nog andere utopische muziek? Wist u dat er een Bloch’s koor in Ludwigshafen is? We sluiten de avond af met een lied over de hoop.

De avond begint 17.00 uur (tot 19.30).

In verband met de maaltijd drie dagen vooraf opgeven bij Boudewine Bonebakker: b.bonebakker@hetnet.nl.

Cursussen

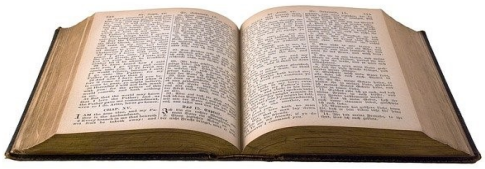

(On-) bevooroordeeld bijbel vertalen, kan dat?

Bijeenkomsten: 16/1, 13/2 en 13/3- 2018.

Tijd: dinsdagmiddagen van 14.30 - 16.00 uur en bij voldoende deelname dinsdagavonden van 20.00 – 21.30 uur

Plaats: Remonstrantse kerk, Woltersweg 11, Hengelo

Cursusleiding: *Henk van Waveren*

Vrijdag 10 november bezocht ik een in alle opzichten voortreffelijk georganiseerd symposium van het Ned. Bijbelgenootschap over de in 2021 te verwachten revisie van de nieuwe bijbelvertaling uit 2004. Die zal niet heel ingrijpend zijn maar toch op een verantwoorde manier aan kritiekpunten van de gebruikers tegemoet komen. Veel daarvan zal ook ons, denk ik, tot grote tevredenheid stemmen. Minder enthousiast ben ik over de inwilliging van het veelvuldig verzoek om de zg eerbiedshoofdletters voor God de Vader, Jezus en Heilige Geest te herstellen. Op het eerste gezicht vrij onschuldig. Wat zou daar tegen kunnen zijn? Verreweg de meeste christenen denken toch trinitarisch en stellen Vader, Jezus en Heilige Geest op één lijn. De moeilijkheid zit hem in dat verreweg. Want daarmee valt een minderheid van unitarische christenen, waaronder vermoedelijk de meeste remonstranten, buiten de boot. Zij zien in Jezus liever een profeet of voor hen unieke messiaanse gestalte, eerste onder de mensen. Zit er in dat op het eerste gezicht onschuldig verzoek tot herstel van de hoofdletters misschien toch een dogmatisch vooroordeel verborgen? Omgekeerd zou je natuurlijk ook kunnen zeggen dat de nieuwe bijbelvertaling 2004 zonder hoofdletters unitarisch bevooroordeeld was. Het woordbeeld van de Griekse brontaal lijkt op hun hand. Maar dat bewijst ook weer niet alles. Want die kent alleen maar hoofdletters aan het begin van een zin. Te bewijzen valt er niet veel behalve dat verborgen en soms zelfs onbewust dogmatische vooroordelen bij het vertalen haast onvermijdelijk een rol spelen. Zulke en misschien nog wel veel interessantere voorbeelden hoop ik met u te bespreken op de dinsdagmiddagen 16/1,13/2 en 13/3 telkens om 14.00 uur. Tot nu opteerde u voor de middag. Mochten sommigen alleen op dinsdagavonden kunnen dan hoor ik dat graag. Opgaven graag bij:

Henk van Waveren (henkvanwaveren@gmail.com)

Zinvast?

Bijeenkomsten: 25/1, 8/2, 22/2 en 8/3- 2018

Tijd: donderdagmiddagen 14.30 -16.30 uur en bij voldoende deelname donderdag avonden van 20.00 – 22.00 uur

Plaats: Remonstrantse kerk, Woltersweg 11, Hengelo

Cursusleiding: *Kirsten Slettenaar*

Programma:

De derde levensfase, de periode tussen pensioen en laatste levensjaren, is langer dan sinds mensenheugenis het geval was. Nog maar enkele decennia geleden duurde deze fase hooguit enkele jaren. Inmiddels blijkt dat de periode tussen 65 en 85 jaar veel meer relatief vitale jaren kan bevatten.
De vraag in deze cursus is welke invloed deze derde levensfase heeft op je zingevingskader. Het gevoel dat het leven maakbaar is brokkelt steeds verder af, de toekomst wordt steeds kleiner, woorden van vroeger worden op hun waarde en houdbaarheid bevraagd. Wat doet dat met jouw houvast of juist met jouw zoektocht in het leven?

Met een woordspeling op het jaarthema 'houvast' is de titel van deze cursus: 'zinvast?' We bezinnen ons op vier grondwoorden uit de theologie: God, Jezus, Geest en de laatste dingen. We laten ons verrijken door poëzie, kunstgeschiedenis, theologische inzichten en verworven levenservaring.

Bijeenkomst 1: God
Trefwoorden: verlangen, essentie, levensgeheim, godsbeelden
Drie afbeeldingen van God bekijken: wat raakt, wat stoort, welk beeld van God zie je?
We lezen en bespreken enkele gedeeltes uit de theologische literatuur.

Bijeenkomst 2: Jezus
Trefwoorden: breuklijnen, overgave, innerlijke ruimte
We bekijken twee beelden - van kruisiging en van opstanding - laten deze op ons inwerken.

Bijeenkomst 3: Geest
Trefwoorden: troost, humor, veerkracht
We laten deelnemers in kunstboeken bladeren, op zoek naar een werk dat zij associatief verbinden met de Geest.

Bijeenkomst 4: de laatste dingen
Trefwoorden: toekomst, hiernamaals
We lezen en bespreken enkele gedichten.

De cursus wordt op vier donderdagmiddagen en vier donderdagavonden gegeven. 's Middags en 's avonds is hetzelfde thema aan de orde. Je kunt je opgeven voor de avond- of middagreeks. Mocht je een keer niet kunnen, kun je natuurlijk aansluiten bij de andere groep.

Aanmelden kan via Iris Kraak, info@iriskraak.nl

Bijeenkomsten op de zaterdag

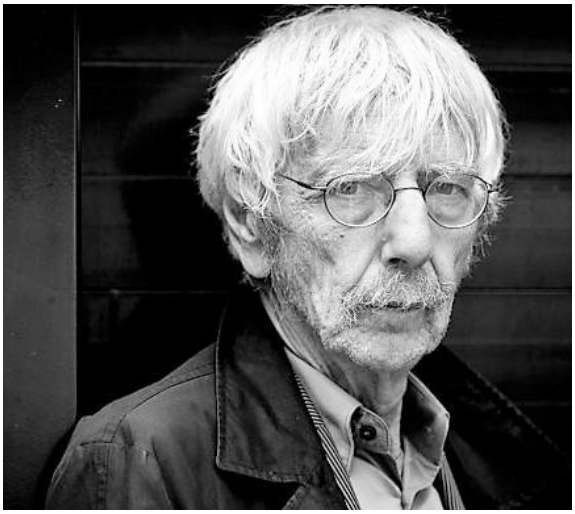

Reinbert de Leeuw

Samir en Nevzeta in het AZC Schalkhaar

Door de ogen van een vluchteling

Een kennismaking met Samir en Nevzeta Maglajlic uit Deventer.

Bijeenkomst:	zaterdag 27 januari 2018
Tijd:	10.30 – 12.00 uur
Plaats:	Remonstrantse kerk, Woltersweg 11, Hengelo
Gespreksleiding:	Iris Kraak en Cor Langen

Samir en Nevzeta vluchtten twintig jaar geleden van Bosnië naar Nederland. Samir schreef het boek 'Nederland door de ogen van een vluchteling' (2016), een verslag van zijn zoektocht naar houvast, vrede en veiligheid. Gedreven door de wens om mensen met elkaar te verbinden deelt hij zijn droom en zijn visie. Zijn verhaal is een hartstochtelijk pleidooi om, ongeacht afkomst, religie, status en huidskleur respectvol met elkaar om te gaan. Lees het artikel op pagina 12.

Samir en Nevzeta maken muziek uit Bosnië, onder meer van de Roma's. Iris en Cor gaan in gesprek met beiden. U bent van harte uitgenodigd aan dit gesprek deel te nemen.

Entree 5 respectievelijk 10 euro.

De Matthäus Missie van Reinbert de Leeuw

Bijeenkomst:	zaterdag 17 maart 2018
Tijd:	10.30 – 12.00 uur
Plaats:	Remonstrantse kerk, Woltersweg 11, Hengelo
Leiding:	Kirsten Slettenaar

Rond Pasen 2017 werd een indrukwekkende film uit 2016 op de televisie vertoond: De Matthäus missie van Reinbert de Leeuw. De programmamaker Cherry Duyns volgde Reinbert de Leeuw vanaf de eerste repetitiedagen van de Matthäus Passion tot de aangrijpende uitvoering in de Amsterdamse Nieuwe Kerk. Het is een film over het mysterie van muziek, de betovering en de bijzondere wisselwerking tussen Reinbert de Leeuw en jongere generaties musici en over de bezieling van de musici, de ontroering en de onstuitbare bevlogenheid waarmee Reinbert de Leeuw opgaat in Bachs monumentale Matthäus Passion.

Pianist, componist, dirigent Reinbert de Leeuw, 78 jaar heeft zijn leven gewijd aan de moderne klassieke muziek, van Schönberg tot Oestvolskaya. Nu, aangekomen in de kromming van zijn levensboog draait hij zich om en strekt hij zijn armen uit naar Johann Sebastian Bach, naar de Matthäus Passion. Maandenlang heeft hij de partituur bestudeerd, onophoudelijk, obsessief. Hij heeft een missie, droomt van de Matthäus. Het liefst had hij al zijn andere concerten willen afzeggen. 'Als ik mij de rest van mijn leven alleen nog maar met de Matthäus Passion zou moeten bezig houden, zou ik dat zo doen', zegt hij.

Op 17 maart wordt de film integraal vertoond gevolgd door een nagesprek.

Remonstranten
Gemeente Twente

Wie wij zijn:

Remonstranten vormen een geloofsgenootschap van mensen die zich aangesproken voelen door een geest van openheid, vrijmoedigheid en verdraagzaamheid die:

- ruimte biedt voor de ontwikkeling van de eigen spiritualiteit

- een stimulans wil zijn om de eigen ervaringen met anderen te delen en vragen van geloof en samenleving met elkaar te bespreken

- het van belang vindt dat men omziet naar elkaar.

Zoals wij in onze beginselverklaring uitspreken, willen wij God eren en dienen en is onze geloofsgemeenschap geworteld in het evangelie van Jezus Christus. Wij kennen geen bindende geloofsbelijdenis.

Onze traditie kenmerkt zich door het verlangen in contact te blijven met de ontwikkelingen op het gebied van wetenschap en cultuur. De Remonstrantse Gemeente Twente is één van de 46 remonstrantse gemeenten in Nederland.

Iedereen welkom bij onze kerkdiensten, lezingen, cursussen en andere activiteiten.

Kerkgebouw
Adres: Woltersweg 11, 7552 DA Hengelo

Predikant
ds. K.J.G (Kirsten) Slettenaar,
tel. 074 - 357 42 76
e-mail: xbirds@wxs.nl

Interim voorzitter:
Mw. J.J. van Gijssel-Boxem
tel. 0548 - 617654
e-mail: gijsbox@hetnet.nl

Secretaris
Mw. J.N.J. Mulder
tel. 053 4356022; 06 20038222
e-mail: cobimulder3@gmail.com

Penningmeester
Mw. T. Lotgerink Bruinenberg - van der Weide
tel. 074 349 04 26
e-mail: tvanderw@live.nl

Adres voor allen: Woltersweg 11, 7552 DA Hengelo

Website: *https: //twente .remonstranten.nl*